

Tartalom

1.1 Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program,.....	2
I. Bejárható Magyarország Program koncepcionális alapjai	2
A Magyary Program igénypontjai	2
Magyarország Alaptörvénye	5
1184/2013. (IV. 9.) Korm.határozat.....	12
Szabadságfokok:	15
1. Célszerű jogi szabályozás és jogalkalmazás	15
2. Magyar gyártást támogató klaszterek.....	15
3. Tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszer.....	16
4. Kártya- és kedvezményrendszer	17
5. Oktatás – nevelés (NAT) – tartalomfejlesztés.....	17
6. Szakemberképzés	19
7. Infrastruktúrafejlesztés.....	19
8. Turisztikai termékfejlesztés.....	20
9. Általános kommunikáció – népszerűsítés.....	20
10. 2014-2020-as tervezés- fejlesztések támogatása.....	21
II. Zárótesztkérdések.....	23
V. Fogalomtár.....	30
VI. Jogszabály – irodalomjegyzék.....	32

Bejárható Magyarország alapvetés

1.1 Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program,

I. Bejárható Magyarország Program koncepcionális alapjai

A Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program 11.0 változata 2011. június 10-én a névadó, aki máig az egyik legelismertebb magyar közigazgatási tudós, születésének évfordulóján jelent meg. A Magyary Program a 2010-es parlamenti választások után megalakult kormány a magyar állam teljes körű közigazgatási megújítását célul tűző tervének elvi és cselekvési kerete egyben. Az eredeti tervek szerint évente került volna kiadásra annak érdekében, hogy együtt legyen a program végrehajtásáról szóló, értékelő előrehaladási beszámoló és a szükséges módosításokkal kellő élességgel megfogalmazott továbblépési javaslat. A Magyary Programmal kapcsolatban – tételezve, hogy az egyfajta közigazgatás/szervezet-fejlesztési know-how, amely más országokban és más területeken is alkalmazható – 9 igénypont került megfogalmazásra, az alábbiak szerint, ami a Magyary Program lényegét foglalja össze.

A Magyary Program igénypontjai

„Az MP 12.0 elején indokolt rögzíteni, hogy melyek a Magyary Programnak azok a visszaigazolt és elvárt sajátosságai, amelyek alapján évről évre megújulva, a közigazgatás fejlesztés minden területén, és amennyiben az intézkedések sikerei ezt lehetővé teszik külföldön is használható, kedvvel alkalmazott egyfajta igazgatási szabadalom lehet.

1. Program: az MP nem merev terv, hanem meghatározott fogalmi keretben, azaz nem parttalanul, de dinamikus rugalmassággal évente leköveti az intézkedéseket, összeveti a tervet a ténnyel, és értékeli, új feladatokat tűz;
2. Teljes körű: a közigazgatás fejlesztés egészét ragadja meg, azaz nem lehet olyan jelenség vagy beavatkozás, ami az MP szerint rendszerszerűen nem értelmezhető;
3. Érthető: az MP közlése, terjedelme, ábrázolása, nyelvezete olyan, hogy elvárható legyen, hogy a folyamatokban résztvevő kollegák tételesen és pontosan ismerjék;
4. Megszólító: az MP emberi, nem steril, épít a kollegák személyes érzelmi, támogató viszonyulására, mint kiemelt erőforrásra, így többek között jelképeket, jelszót ad: „A Haza üdvére, a Köz szolgálatában”;
5. Értéktartalmú: az MP nem pusztán az igazgatás-szervezés technikai megoldásaira épít, hanem olyan értékekre, hagyományokra – mint maga a névadó, Magyary Zoltán

életpályája –, amelyek az általános szabályokat felerősíthetik, illetve leronthatják, valamint a jó közigazgatást magát is értékteremtő folyamatként határozzák meg, amely egyben egy nagyobb egész, a Jó Állam, egy sikeres nemzet kibontakozásának része;

6. Meghatározott főcélja a „hatékony nemzeti közigazgatás”: az MP-ben mind a három elemében kifejtett, a mindennapi fejlesztő és feladat-végrehajtó tevékenység során értelmezhető tartalommal;

7. Négy beavatkozási területe van: szervezet – feladat – eljárás – személyzet, amely áttekinthetővé teszi az MP által a párhuzamosan futó folyamatok számosságát és egymásra hatását;

8. Befogadó: az MP az ún. átfogó feladatok formájában képes kezelni, hogy időről időre jelentkeznek olyan – politikai, kommunikációs okból – hangsúlyos elvárások, amelyek feladatrendszerbe történő, a rendszerű integrálásuk nélkül hatékonyságot rontó módon lennének képesek torzítani a közigazgatás belső rendjét;

9. Feladat-megközelítése van: az MP része az ütemezett, felelőssel ellátott intézkedési terv.”¹

A Bejárható Magyarország Program (a továbbiakban: BMP) illetve Keretprogram írásban kifejtve első ízben a Magyar Program, 12.0 közigazgatási fejlesztési stratégiában jelent meg 2012. augusztus 31-én. Az elején érdemes tisztázni a „Program” és „Keretprogram” vegyes szóhasználatot. A BMP önmagában egy több ágazatot érintő, saját logika szerint kialakított feladat-rendszerrel rendelkező program. Amiért mégis esetileg indokolt a keretprogram szóhasználat, mert az egyes ágazatok (pld: turisztikai fejlesztési program, NAT- Nemzet Alaptanterv) és jármódok (pld: Kincsem – Nemzeti Lovas Program, Festetics György Program a magyar vitorlázás fejlődéséért) saját programjaihoz illeszkedő és azokban feltűnni szándékozó volta miatt az érdemi hatását akkor tudja elérni, ha ezekben az ágazati, civil és szövetségi aktivitásokban ténylegesen beépül és végrehajtásra kerül. Azaz a cél nem egy doktriner központ program erőltetése, hanem az 5 jármód és a 10 szabadságfok logikának és az ebben rejülő szinergiának a felismertetése. A Magyar Program átfogó feladatok között tárgyalja az államszervezet kezdeményező kommunikációját, mint elvárást. Ezek közül több példát említ, amelyek egy aktivista, de a társadalmi szövedék belső szabályait tiszteltben tartó állam önképét vetíti elénk, ezek egyike a Bejárható Magyarország Program és annak az állam, közigazgatás által megvalósuló támogatása.

---

¹ Magyar Zoltán Közigazgatás - Fejlesztési Program (MP 12.0) A haza üdvére és a köz szolgálatában – 2012. augusztus 31. – Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
<http://magyaryprogram.kormany.hu/admin/download/d/2c/40000/Magyary%20kozig%20fejlesztesi%20program%202012%20A4.pdf>

A Magyary Program kellő tömörséggel fejté a program lényegét, miszerint:

„Aki szenvedélyes szeretettel a természetet járja, gyakran az államot, a maga szabályaival inkább gyarló, bosszantó akadálnak érzi és nem elsősorban segítséget vár tőle. Ugyanakkor jól látható módon Magyarországot földrajzi, (köz)biztonsági és ingatlanhasználati viszonyai különösen képessé teszik arra, hogy meghatározott szabadtéri sportok tekintetében az egyik legnagyobb vonzerő és lehetőség a szabad barangolás, nagy térségek korlátozásmentes, élvezhető, szakaszolható bejárásának lehetősége biztosítva legyen. A „Bejárható Magyarország” programja ebből, és abból a felismerésből fakad, hogy 5 járásmód esetében a fent írt lehetőség kiaknázáshoz szükséges fejlesztések azonos szerkezetben, ezért igen hatékonyan valósíthatók meg. Az öt számba vett járásmód: gyalog, kerékpárral, lóval, vitorlással, túrakenuval. Ehhez képest a kormány kellő távolságtartással, de szervezéssel (az állami közlekedési és turisztikai cégek szerepvállalása), jogszabályalkotással (erdőtörvény, NAT) és célzott forrásokkal, infrastrukturális fejlesztésekkel – és a lovaglás, valamint a gyalogos és kerékpáros fejlesztések esetében miniszterelnöki megbízottak kinevezésével – támogatja, hogy Magyarország egyre jobb bejárhatósága a több százezer honfitársunk számára okozzon egyre nagyobb örömet, és emellett a turizmus, az érintett iparágak (hajós-, lovas-klaszter) is jelentős erőforrást találjanak ebben a programban és új megközelítésben.”

A BMP-vel kapcsolatban ki kell mindenekelőtt emelni azt, hogy az állami feladatellátás ebben a tekintetben a „lehetőségek biztosítása”, azaz szó legteljesebb értelmében szolgáltató állami szerepkörben kell eljárnia a közigazgatásnak. Nem véletlen ennek megfelelően, hogy alapvetően civil szervezetek kezdeményezésére született együttműködési megállapodás alapján született az államszervezetet a BMP kapcsán mozgásba lendítő kormányhatározat. A Magyary Programban történő megjelenés lehetővé tette továbbá azt is, hogy a civil mozgalmakra, tevékenységekre jellemző a dolog természetéből fakadó sokszínűség és organikus rendezetlenség a szükséges mértékig egyfajta közigazgatási formasablonba átöntésre került. Karakteres döntés volt, hogy éppen a szétesés elkerülése érdekében 5 jármód került meghatározásra, azaz nem jármód bármilyen gépesített eszköz igénybevétele (pld. motor) és nem lett nevesített jármód a barlangász, a siklóernyő vagy éppen a görkorcsolya. Ezen utóbbiak esetében később mikor már a program érdemi előre haladást ért el indokolt lehet ezen jármódokat is értelmezni – főleg a fizikai és a virtuális infrastruktúra fejlesztés területén. 2012 nyarán még nem alakultak ki a lentiekben ismertet „szabadság fokai” a BMP-nek, de már látható volt, hogy több ágazatot érint, így különösen jogalkotás, oktatás,

népegészségügy, iparpolitika, turisztika, ennek megfelelően kell összkormányzati koordináció mellett végrehajtani.

Mint ahogy az egész Magyar Program, így a Bejárható Magyarország Program közigazgatási része is a 2012. január 1-én hatályba lépett alkotmányos, alaptörvényi keretben értelmezhető.

A fentiek alapján érdemes felhívni a néhány olyan alkotmányos rendelkezésre felhívni a figyelmet, amely éppen a BMP kibontakozása idején szívárok le a végrehajtási szabályok és a napi jogalkalmazás szintjére.

Magyarország Alaptörvénye²:

„ALAPVETÉS

P) cikk

(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

(2) A termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

A BMP szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy a korábbinál még hangsúlyosabb a természet védelme, az azt károsító behatások elleni hatékony fellépés. Hangsúlyos az a megközelítés, hogy a földek és erdők esetében a tulajdonossal szemben milyen külön elvárásokat támaszt az alkotmányozó, ezen logika mentén épülhet fel a tényleges bejárhatóságot lehetővé tevő és a használat szabályait pontosan leíró normaalkotás, gyakorlat.

---

² Magyarország Alaptörvénye 2011. április 25.

„SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

V. cikk

Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.”

Szintén a bejárhatóság szabályozottságát és kereteit húzza alá az a rendelkezés, hogy a főleg a büntető politika a korábbiaknál érzékenyebben reagáljon, és az esetek ismeretében főleg a kistelepülések világában a tulajdon – ide értve az ingatlant és az ott található ingó – védelmének eszközei szélesednek a tulajdonos számára. Kitüntetett figyelem szükséges ahhoz mind a tulajdonosok mind a túrázók, azaz nem tulajdonos használók részéről, hogy Magyarországon ne alakuljon ki egy olyan rendszer, amely kerítésekkel, akadályokkal teszi a magánjogvédelme alapján lehetetlenné az ország bejárhatóságát.

„XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

Az Alaptörvény az alkotmányos tulajdonvédelem „alanyi jogát”, tehát a XIII. cikket lényegében változatlanul hagyta – korábbi szabályozások alapján. A *társadalmi felelősség* Alaptörvényben való kimondását támogató és fontos lépésként értékelhetjük, ami kifejezetten illeszkedik az Alkotmánybíróság korábbi tulajdonvédelmi gyakorlatába. A XIII. cikk szabályai szerint a tulajdonjog „szent”, értékes jogintézmény. A tulajdonhoz kapcsolódó társadalmi felelősség kapcsán megemlíthetjük, hogy az európai alkotmányok is tartalmazzák a tulajdon szociális kötöttségére vonatkozó valamilyen rendelkezést.³ „Tehát a társadalmi felelősség alkotmányjogi elve a polgári jog szempontjából a dologhoz kapcsolódó köz(teherként) realizálódik”.⁴

---

³ A tulajdonhoz való jog szociális kötöttségét rögzítő európai alkotmányok változatos megfogalmazásait láthatjuk Drinóczi Tímea több munkájában. Pl: A gazdasági alapjogok – nemzetközi kitekintés, In: Molnár Borbála – Gyombolai Zsolt – Téglási András: Gazdasági alapjogok és az új magyar Alkotmány, az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága, Budapest, 2011. 31-32.

⁴ Dr. Andorkó Imre: A kisajátítás alkotmányjogi és polgári jogi aspektusai - Doktori (PhD értekezés) – Debreceni Egyetem, 2013

Szintén a tulajdon védelme és annak tiszteletben tartása mellett kell azon új alkotmányos elvárásról gondoskodni, hogy a tulajdonnal kapcsolatos társadalmi felelősség, pontosan milyen módon kerül értelmezésre, hiszen ez adott esetben a természet védelmén és a rendeltetésszerű használaton túl meghatározott keretek között a társadalmi hozzáférést is eredményezheti.

„XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”⁵

A BMP egyik leghangsúlyosabb ágazati hatása az oktatás, nevelés ügye. Ennek része, hogy a BMP jó eszköz legyen a mindennapos testnevelés valósággá válásához, és a környezet tudatos neveléshez.

„XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

A mai magyar gazdasági helyzetben és a lakosság anyagi teherbíró-képessége mellett, a BMP – főleg a gyalogos és a kerékpáros jármódok által – népegészségügyi fejlesztések szempontjából kiemelt figyelmet érdemel, főleg a prevenció területén, korosztálytól függetlenül.

„XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

(3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.”

A fenti alkotmányos rendelkezésben megjelenik, mint kiemelt felelősség a környezet szennyezés tilalma és ezzel párhuzamosan a környezethez való hozzáférést, többek között a nem magántulajdonban álló ilyen területek fenntartását és fejlesztését ilyen célból.

„XXII. cikk

...

---

⁵ Magyarország Alaptörvénye 2011. április 25.

(3) Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”

BMP által is az előírásoknak megfelelő területhasználat szempontjából fontos, hogy végre helyre került alkotmányosan, hogy a köz dolga nem uratlan dolog, azaz nem használhatja azt sem bárki, bármilyen célra. Ezen rendelkezés láthatóan elsősorban az ún. hajléktalan kérdés megoldásának szorító része – az engedő oldala ennek az intézkedés csomagnak, hogy megfelelő szállások és reintegrációs programok álljanak rendelkezésre – de a fenti rendelkezés nyomán kibontakozó szabályozás és jogalkalmazás a természetjárás biztonságosságát és a konfliktusok megelőzését szolgálhatja.

„XXVII. cikk

(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

Ezen alkotmányos rendelkezés nem jelent újdonságot, ugyanis míg az Alaptörvényben mindenkinek *joga van* a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához, addig az 1989. XXXI. törvény értelmében: „Mindenkít, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén – törvényben meghatározott esetek kivételével – *megillet* a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is”. Az alaptörvény nyilvánvaló alapja annak, hogy a birtokszerkezet átalakulása vagy egy határozottabb tulajdonvédelem se vezethessen bizonyos területek teljes elzárásához a természetjárókkal szemben sem.

A Bejárható Magyarország Keretprogramot meghatározó dokumentum az az együttműködési megállapodás, amelyet 2013. március 12-én írt alá Garancsi István, a kerékpáros és gyalogos turizmus fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízott, a Magyar Természetjáró Szövetség elnöke, Horváth László a Nemzeti Lovas Stratégia kialakításáért és végrehajtásáért felelős miniszterelnöki megbízott, dr. Gál András Levente a Magyar Vitorlás Szövetsége elnöke valamint dr. Guller Zoltán a program kormányzati összehangolására a KIM részéről kijelölt miniszteri biztos. A megállapodás fogalmi keretként hívja fel az Alaptörvény fent idézet rendelkezéseit, valamint a Magyar Programot.

Az alábbiakban ide idézzük a megállapodás jelentősebb kitételeit:

”

...

I. A Felek saját fejlesztési programjai és felhatalmazásai

1. Az adott szakterület, sportág illetve jármód fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízottak, sportági szövetség kidolgozták a saját fejlesztési koncepciójukat az alábbiak szerint:

- A természetjáró és kerékpáros turizmus, úthálózat és közlekedési fejlesztési koncepcióról szóló 1364/2011 (XI.8) Korm. határozat,
- A Kincsem Nemzeti Lovas Programban meghatározott feladatokról és a kiemelt feladatok végrehajtásához szükséges intézkedésekről szóló 1061/2012. (III. 12.) Korm. határozat.
- Festetics György Program, a magyar vitorlázás fejlesztéséért.

...

II. A Felek együttműködésének területei és módjai

1. A Felek vállalják, hogy a saját fejlesztési programjaik kidolgozása és végrehajtása során rendszeresen tájékoztatják egymást, keresik a közösen illetve összehangoltan megvalósítható program-elemeket.

2. A Felek a jelen Megállapodásban írt területeken a döntések meghozatala és végrehajtása során fokozottan együttműködnek, így különösen jelen Megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben a döntéshozatal előtt ésszerű határidő tűzésével kikérik egymás javaslatait, minden esetben megvizsgálják és törekszenek az együttes megvalósításra, és egymás javaslatainak maradéktalan figyelembevételére, kölcsönösen meghívják egymás képviselőit fórumaikra, rendezvényeikre.

3. A Felek a Bejárható Magyarország Keretprogram hatékony kibontakozása és népszerűsítése érdekében azt saját tájékoztató és marketing tevékenységük részévé teszik, és erre is figyelemmel közösen határozzák meg a Bejárható Magyarország Keretprogram szimbólum rendszerét és idegen nyelvű elnevezéseit:

....

a Bejárható Magyarország Keretprogram idegen nyelvű megnevezései:

angol: Accessible Hungary

német: Zugängliches Ungarn

szlovák:	Schodné Maďarsko
ukrán:	Угорщина –країна, яку можна обійти
román:	Ungaria cutreierabila
szerb:	Mađarska se može obići
horvát:	Mađarska se može obići
szlovén:	Madžarska – država, ki jo lahko prehodimo

4. A Felek rögzítik, hogy tájékoztató és marketing tevékenységük során egymás érdekeit szem előtt tartva járnak el, és jelen együttműködésük keretében a Felek vállalják, hogy közös és összehangolt kezdeményező kommunikációt folytatnak, továbbá vállalják, hogy egymás tevékenységét a szakmai programok megvalósítása során kölcsönösen népszerűsítik.

5. A Felek egymás tevékenységének, működésének támogatása érdekében, felismerve céljaik egyezőségét elkötelezettek az alábbi fejlesztési területekben való együttműködésre, adott esetben közös illetve összehangolt megvalósításban:

- a) oktatás, nevelési program kidolgozása, így különösen megjelenítése a Nemzeti Alaptantervben és a tankönyvekben, pedagógia programokban,
- b) pedagógus továbbképzés, túravezetői képzés,
- c) digitális szabadidő térkép, ennek részeként egységes turistatájékoztató jelkép-, tábla- és minőségbiztosítási rendszer,
- d) közös kedvezményrendszert is kiszolgáló kártyarendszer a Nemzeti Egységes Kártya rendszer részeként,
- e) jármódonként a hazai ipart és hagyományokat támogató klaszterek létrehívása által a magyar termékek előállításának támogatása,
- f) közös fellépés a magyar turisztika termékek fejlesztése és népszerűsítése során
- g) több jármód által is használható infrastruktúrák fejlesztése.

6. A Felek jelen Megállapodás tárgyát képező területeken a feladatok végrehajtásához szükséges törvényi, jogszabályi környezet felülvizsgálatában, jogszabály módosítási javaslatok kidolgozásában együttműködnek, és adott esetben összehangoltan járnak el a szövetségek és szervezeteik érdekeinek állami szervek előtti képviseletében.

...

9. Jelen Megállapodás határozatlan időtartamra jön létre azzal, hogy a Felek kétévente (első alkalommal 2014. december hónapban) közösen értékelik addigi szakmai együttműködésüket és ennek alapján szükség szerint döntenek a Megállapodás esetleges módosításáról.

...

11. A Felek a jelen megállapodásban foglalt feladatok és fejlesztések hatékony végrehajtása érdekében megkeresik a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztert, mint a kormányzati koordinációért felelős minisztert, hogy a Bejárható Magyarország Keretprogrammal összefüggő tájékoztatás és esetleges további kormányzati feladatok hatékony végrehajtása, így különösen Magyarország Kormánya támogatása, közigazgatási értelmezhetősége érdekében éljen előterjesztői jogával....”⁶

Önellenőrző kérdések:

1. Sorolja fel a Program 9 igénypontját!
2. Miben különbözik egymástól a „Program” és „Keretprogram” kifejezést?
3. Miért fontos a társadalmi felelősség kimondása az Alaptörvényben?
4. Mi az első dokumentum a BMP-vel kapcsolatban?

Az adott szakterület, sportág illetve jármód fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízottak, sportági szövetség tehát kidolgozták a saját fejlesztési koncepciójukat, de azt összhangba hozták illetve alkalmazták a Bejárható Magyarország Programmal.

Számos ponton az élet túllépett a fenti megállapodáson, de arra alkalmas eszköz volt, hogy a megállapodás alapján az aláírók kezdeményezésére megszülessen a 1184/2013 (IV.9.) sz. kormányhatározat, amely a magyar államigazgatás számára immár nem pusztán, mint fejlesztési célként, hanem végrehajtandó normaként írja le mi a teendő a Bejárható Magyarország (Keret)program kapcsán.

---

⁶ Együttműködési megállapodás Bejárható Magyarország Keretprogramról, Budapest 2013. március 12.

1184/2013.(IV. 9.) Korm.határozat

a Bejárható Magyarország Keretprogramról:

„A Kormány támogatja a Bejárható Magyarország Keretprogramot (a továbbiakban: Keretprogram), mint az egészséges életmódra nevelést, sport, turisztikai és szabadidős tevékenységeket (ideértve a gyaloglást, kerékpározást, lovaglást, vitorlázást, túrakenuzást) népszerűsítő kezdeményezést és fontosnak tartja a programban foglaltak megvalósulását, ennek érdekében felhívja

1. a közigazgatási és igazságügyi minisztert, hogy a feladatkörében érintett miniszterekkel és civil szervezetekkel hangolja össze a Keretprogramhoz kapcsolódó feladatok végrehajtását, különös figyelemmel a jogszabályi környezet felülvizsgálatára, továbbá felhívja az érintett kormányzati szervezet, intézményeket a támogató együttműködésre a Keretprogram hatékony végrehajtása érdekében;

Felelős: közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
vidékfejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

2. az emberi erőforrások miniszterét, hogy a köznevelési célok megvalósítása érdekében készüljön a Bejárható Magyarország Keretprogram részeként a köznevelés számára olyan nevelési-oktatási program, amely az egészséges életmódra nevelést, a szabadidő aktív, testmozgással járó természetben megvalósuló formáit, hazánk természeti és kulturális örökségének, épített kincseinek megismerését, ökoturisztikai szemléletű bemutatását, közvetetten a hazai turizmus népszerűsítését célozza;

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatos

3. a közigazgatási és igazságügyi minisztert, hogy vizsgálja meg a Keretprogramhoz kapcsolódó feladatok végrehajtásához rendelhető európai uniós forrásokat és tegyen javaslatot a feladatkörében érintett miniszterek bevonásával a 2014–2020 közötti időszak forrásfelhasználására.

Felelős: közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
vidékfejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos⁷

A Kormány a keretprogramhoz kapcsolódóan a 1184/2013. (IV.9.) határozatában egyrészt támogatta a kezdeményező szerződésben írt programot, ennek nyomán pedig teret engedett annak önfejlődésének is. Másrészt felhívta az érintett minisztert, hogy végezze el a *„Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program”* előkészítését, azaz egy olyan, a köznevelési intézmények által választható és a gyakorlatban bevezethető pedagógiai koncepció kimunkálását, amely *„az egészséges életmódra nevelést, a szabadidő aktív, testmozgással járó természetben megvalósuló formáit, hazánk természeti es kulturális örökségének, épített kincseinek megismerését, ökoturisztikai szemléletű bemutatását, közvetetten a hazai turizmus népszerűsítését célozza”*. A kormányhatározat nem fogalmazza meg explicit formában, hogy milyen időtávon mennyi iskola életét kellene, hogy *„átitassa”* a Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program. A stratégiai cél nyilvánvalóan az, hogy azok az értékek, melyek köré a Bejárható Magyarország keretprogram szerveződik, az iskola közvetítésével – nem központilag elrendelve, hanem a józan belátás alapján, az intézmény döntése alapján – minél több gyermek, tanuló értékrendjébe, életvezetésébe épüljenek be. Így érhető el az a hosszú távú cél, hogy a természetjárás (a jó értelemben vett hazai „kulturális fogyasztás”) a fiatal felnőtt korba lépő diákok életmódjának integráns részévé váljon, végső soron a magyar kulturális kincsek társas felfedezésében rejő élményszerzés, mint közösségépítő és identitáserősítő energia hasznosuljon.

Harmadrészt a kormányhatározat feladatul tűzi a közigazgatási működés összehangolásáért felelős miniszternek, hogy a 2014-2020-as tervezési időszakban BMP, mint több ágazatot érintő program és annak az egyes elemi megjelenjenek, mint cél és szempont a tervezés során. A 2014-2020-as tervezés jelenlegi stádiumában nem rögzíthető pontosan, hogy a BMP hol és miképpen, milyen források mellérendelésével

---

⁷ 1184/2013.(IV. 9.) Kormányhatározat a Bejárható Magyarország Keretprogramról
<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13061.pdf>

jelenik meg, de a kormánydöntés nyomán a NAT⁸-ba bekerült a BMO és sorra bontakoznak ki az egyes szabadságfokok mentén a fejlesztések, és egyre gyakoribb hivatkozási pont az egyes kormányzati intézkedések során a fenti kormányhatározat nyomán a BMP.

Önellenőrző kérdések:

1. Az adott szakterület, sportág illetve jármód fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízottak, sportági szövetség milyen fejlesztési koncepciókat dolgoztak ki?
2. Mely miniszterek felelősek a BMP Keretprogramhoz kapcsolódó feladatok végrehajtásával kapcsolatban?
3. Mit mond a BMP a nevelés-oktatási programmal kapcsolatban?
4. Hogyan épül be a kerettantervekbe a BMP?

A fenti közigazgatás – civil – közigazgatás „mandinerszerű” genezis során ma a BMP legegyszerűbben egy táblázatban foglalható össze, ahol láthatjuk, hogy az egyes jármódok, azok civil szervezetei, az azzal foglalkozó közigazgatási szervek miképpen töltik ki tartalommal az egyes **szabadságfokokat**:

	szabadságfok/jármód	gyalogos-	kerékpáros	lovas-	vitorlás-	túra-kenus-
1.	célszerű jogi szabályozás és jogalkalmazás	pld. Erdőtörvény módosítás				
2.	magyar gyártást támogató klaszterek				pld: Festetics Hajós Klaszter	
3.	tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszer	pld. Természetjáró Térinformatikai Rendszer (TTR)		pld. Magyarország Digitális Szabadidő Közműtérkép – illesztés a TTR-hez		
4.	kártya- és kedvezményrendszer	pld. új Természetjáró Kártya			pld: Magyar Vitorlás Kártya	
5.	oktatás-nevelés (NAT) – tartalomfejlesztés	pld. NAT nevesítés és tananyag fejlesztési programok, nevesítés a pedagógus képzésben				
6.	szakemberképzés					
7.	infrastruktúra-fejlesztés	pld. Téry Ödön turistaház hálózatról szóló kormányhatározat				
8.	turisztikai termékfejlesztés					

⁸ 7/2014. (I.17.) Korm.rendelet A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról

9.	általános kommunikáció – népszerűsítés	pld. a Turista Magazinban az elfogadót BMP szimbólum rendszer alatt külön-külön rovatban jelenik meg az 5 jármód
10.	2014-2020-as tervezés – fejlesztések támogatása	pld. a BMP megjelent mind a gazdaság-fejlesztési, mind az emberi erőforrás fejlesztési stratégiai tervekben

A Bejárható Magyarország Program lényege tehát, hogy az állam minden eszközzel támogassa azt, hogy Magyarországon a lehető legszélesebb körben, legjobb feltételekkel legyen mód a természetet és általában az egész országot bejárni, bebarangolni a BMP-ben nevesített mind az öt jármódban. Ezek tekintetében egyszerre, egyöntetűen kell összehangolt, koordinált fejlesztéseket létrehozni, ezért így hatékonyabb a programok megvalósítása, mintha az egyes jármódok tekintetében mindent külön-külön hoznának létre. A BMP alapvetően az alábbi területeken kíván jelentős változásokat elérni, amelyek a BMP egyfajta szabadságfokai.

Szabadságfokok:

1. Célszerű jogi szabályozás és jogalkalmazás

Az ember sokszor éppen az civilizáció túlszabályozottsága elől menekül a természetbe, ahol végül mindig kiderül, tényleg az szabály, aminek értelme is van. Sokan és sokféleképpen járjuk, használjuk egyszerre a környezetünket, a természetet, ezért fontos és kell is szabályozni azt, hogy ki, hova és miképpen mehet be, kritikus helyzetekben mi a követendő eljárás, mi szolgálja a túrázók biztonságát és a természet védelmét. A BMP keretében folyamatos feladat, hogy a jogalkotó és a jogalkalmazó – együttműködjön a szakmai szervezetekkel – és rendre feltegye azt a kérdést, hogy miért is kell szabályozni, és ne pedig azt, hogy miért ne. A BMP közigazgatási megközelítése az, hogy folyamatosan csökkenteni kell az adminisztratív terheket, a szabályozottságot, a túrázókat pedig nem szabad fojtó gyámság alá helyezni. Ugyanakkor kellene a rendeltetészerű joggyakorlást lehetővé tevő és kikényszerítő szabályozási keretek, éppen annak érdekében, hogy valóban élvezhető, biztonságos legyen a környezet, ahol a természetjárás történik.

2. Magyar gyártást támogató klaszterek

Az ember eszközhasználó lény, még akkor is, ha szinte el akar veszni a természetben, de azért ez nem megy úgy, mint régen, nagyon régen .... minden jármód esetében hangsúlyos, hogy a túrázó ember milyen felszereléssel vágjon neki a célja elérésének, hogy odaérjen biztonsággal, eközben természetesen élvezze is az utat, valamint ne szennyezze a saját környezetét. Fontos célja a BMP-nek, hogy Magyarországon létezzen

és ütemesen fejlődjön az az ipar, ami magas színvonalon és elérhető áron gyártja a közlekedési eszközöket (hajókat, kerékpárokat) és a felszereléseket (bakancs, ruházat, evező...). Annak érdekében, hogy a hazai ipar ezen meg tudjon állni saját lábakon, és ne engedjen a nagy nemzetközi gyártók erős piaci nyomásának, fontos, hogy el tudják érni az állam központi támogatási forrásait. Ennek legmegfelelőbb eszköze, ha országosan klaszterbe szerveződnek. Ezen lovas, kerékpáros, vitorlás. klasztereken keresztül képesek lesznek közösen megszervezni megjelenésüket, (rendezvények, média) hozzáférni a gazdaság fejlesztési forrásaihoz. A BMP keretében mód van arra is, hogy a klaszterek szervezése és megalakulása gyorsan megtörténjen, és a már működő szakágak segítséget kapjanak ahhoz, hogy eredményesen ériék el a forrásaikat, valamint kellően hatékony legyen a piaci fellépésük.

3. Tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszer

A tájékoztatás és tájékozódás mindig a legfontosabb szerepet tölti be a túrázás során, ugyanis az ember sosem lehet elég felkészült. Ezt hivatottak a következő alkalmazások, információs lehetőségek szolgálni:

A magyarországi www.ttrmap.hu a magyar természetjárók térinformatikai oldala. Az oldal még fejlesztés alatt, de hamarosan elkészül. Egyelőre csak pecsételő helyeket lehet keresni az oldalon és gyalogtúrák kirándulási kiinduló pontokat. A TTR rendszerhez illeszkedik a 2014 őszére szintén elkészülő Magyarország Digitális Szabadidő Közműtérképe. A fenti fejlesztések nyomán mind az 5 jármódban a teljes releváns infrastruktúrát leíró, a közösségi közlekedésről, terepadottságokról, időjárásról és egyéni beszámolókról tájékoztató oldal áll majd rendelkezésre, amely nem pusztán leíró és tájékoztató hírportál lesz, hanem aktív tervezési eszköz és egyfajta közösség szervező felület is.

A turisztikai útvonalak jelzés- és táblázási rendszerének kialakítása mellett szükséges a hálózati elemek járhatóságának biztosítása, egységes nyilvántartása és a szervezet, mely mindezt átfogóan koordinálja. EuropeMobility rendszer jó gyakorlata a különféle érintett szereplők széles körének bevonásával épülő szervezet, melyhez a megfelelő formát kell kiválasztani magyarországi viszonyokra alkalmazva. A rendszer nyitott, azaz a kritériumok teljesítése esetén helyi kezdeményezésre további minősített turisztikai útvonalak hozhatók be. Az útvonalak eme jellegű számozását, minősítését szakmai szervezet/bizottság kell, hogy végezze útvonalanként.

4. Kártya- és kedvezményrendszer

A Bejárható Magyarország Program lehetőséget teremt arra, hogy a túrázók nagy számára is tekintettel az egyes szolgáltatók (vendéglátás, közlekedés) és gyártók, kereskedők kedvezményt tudjanak adni a célközönségüknek. A kedvezményrendszer BMP kártya-család kibocsátása által működik, nevezetesen a Nemzeti Egységes Kártya rendszer (ami egyben a kártya kibocsátás mögé állami minőségbiztosítást is ad) keretében megjelennek sorban az egyes jármódokhoz kapcsolódó kártyák, mivel nagyon sokan több jármódot űznek rendszeresen, így a kedvezményrendszer átjárható.

A jól működő és hiteles kártya-rendszer befogadja azon igazolványokat is, amelyekkel a természetjáráshoz kapcsolódó fontos jogosultságokat lehet igazolni (jelfestő, túravezető), továbbá alkalmas arra is, hogy azokon egyes hatósági bejegyzéseket is hordozzon (sportorvosi, versenyengedély). Összegezve, a Bejárható Magyarország kártyák magukba olvasztanak számos kártyát, és teszik lehetővé a szolgáltatások, jogosultságok széles köréhez való hozzájárulását. Tervezik még további kártyák kibocsátását, mint például a Lovas Kártya és a Természetjáró Kártya kialakítása is a közeljövőben kivitelezendő.

5. Oktatás – nevelés (NAT) – tartalomfejlesztés

Az oktatás által a felnövekvő generációkat meg kell tanítani nemcsak a természet ismeretére, tiszteletére, hanem a túrázáshoz szükséges önismeretre és számos hasznos készségre, képességre is, ezen túlmenően pedig BMP egyik legfontosabb eleme az élményszerű honismeret.

A Nemzeti Köznevelésről⁹ szóló törvény bevezeti a nevelési-oktatási program fogalmát és bizonyos esetekben elrendeli annak kötelezős meglétét.

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 7/2014. (I.17.) Korm.rendelet módosította A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendeletet. Ennek alapján a nevelés-oktatás megtervezését-megszervezését segítő célok elérése és azok tartalmi elemeinek feldolgozását lehetővé tévő koncepció alapján, egy hét elemű rendszer kidolgozása szükséges, amely minimálisan egy-egy tantárgyra, egy vagy több műveltségi területre, vagy pedagógiai szakaszra terjed ki.¹⁰ Ezért épült be a Bejárható Magyarország Program 2013-ban a Nemzeti Alaptantervbe, mint szabadon választható kerettanterv, melyhez természetesen pedagógus át- és továbbképzés, tananyag és tartalomfejlesztés is társult.

---

⁹ 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

¹⁰23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet

A kerettantervekbe szervesen beépült az a fejlesztési terület, amelyet a BMP is megjelenít, így:

- 3-5. évfolyamon a Nemzeti Lovaskultúra,
- 3-4. és 5-6. évfolyamon a Bringa Akadémia,
- 5-8. évfolyamon a Bejárható Magyarország, a kajak-kenu – vízi jártasság ismeretek, a vitorlázás – vadvízi ismeretek tantárgyi kerettantervek választhatók a szabadon felhasználható órakeretek terhére¹¹

Az Alaptantervnek már részévé vált a lovas kultúra oktatása, viszont hamarosan pályázati lehetőségek biztosítják majd azt, hogy olyan gyerekek is megismerkedhessenek a lovaglással, valamint lóháton mehessenek barangolni, akiknek erre nem biztos, hogy másképp lehetőségük lenne.

A gyakorlati tapasztalatokon alapuló, közvetlen élményekkel párosuló nevelési-oktatási formával elérhető a 6-18 éves korosztály nevelése, a szemléletformáló életmódprogramok pedig a felnőtt korosztály számára jelentenek motivációt. Nyilvánvaló, hogy a legfontosabb előnyök ezek, ugyanakkor a keretprogramnak van egy komoly, gazdasági alapja is. Azzal, hogy javítja a lakosság egészségi állapotát, nemcsak az egyénre van pozitív hatással, de a munkaképes népesség munkavégzésével és annak javulásával az ország munkaerő-piaci helyzetére, a gazdasági eredményekre is kihatással van.

Cél az, hogy komplex tartalmi és módszertani fejlesztések valósuljanak meg, amelyek egyidejűleg támogatják a Kormányzat egészségmegőrzést és javítást célzó intézkedéseit valamint a köznevelési törvényben és a Nemzeti Alaptantervben is megfogalmazott alapelveket, nevelési célokat, ezek közül is különösen a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelését, a hazafias nevelést, a fenntarthatóságra és a környezettudatosságra nevelést.

A kormány elkötelezettségét az 1184/2013. (IV.9.) sz. kormányhatározattal nyilvánította ki, amikor is minden tárca érintettségére tekintettel a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztert bízta meg a program összehangolásával, emellett az Emberi Erőforrások Miniszterét, hogy a BMP-hez kapcsolódó oktatásai programokat valósítsa meg, amelyek már a 2013-ig tartó tervezési időszak fejlesztési programokban a BMP megjelenését lehetővé tették.

---

¹¹ 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet

6. Szakemberképzés

A BMP-nek kiemelt jelentősége van abban, hogy kellő számban álljanak rendelkezésre jó szakmai felkészültségű, tanult, elkötelezett, a természet törvényeit ismerő és jól átlátó, valamint az emberekkel bánni képes, végezetül az adott jármódot is magas szinten elsajátító, biztonsággal művelő szakemberek, mint túravezetők. Ezen túlmenően a magyar turisztikai szakemberképzésben – illeszkedve egyébként az európai és nemzetközi tendenciába – egyre hangsúlyosabb szerepet kell, hogy kapjon, ez a fajta természet közeli turizmus és annak szervezése, népszerűsítése.

A tervezett Bejárható Magyarország nevelési-oktatói program a köznevelési rendszeren kívüli szolgáltatók, szakmai és civilszervezetek köznevelési rendszerbe történő bekapcsolását is igényli a speciális ismeretek és tevékenységek tekintetében. Szükséges a járművek tekintetében az érintett szolgáltatók és a szakági szakemberek ez irányú felkészítése, képzése, szakmai, módszertani tapasztalatainak kölcsönös megosztása, hálózatos együttműködésük kialakítása. Nyilvánvaló, hogy széles az a skála, akik a BMP keretében egyre nagyobb számba lesznek képesek szervezni terepen, hiszen a testnevelési szakemberek mellett fegyveres testületek leszerelő tagjainak megfelelő tovább- és átképzési cél lehet a BMP-ben való részvétel.

7. Infrastruktúrafejlesztés

Ugyan a nagybetűs Természet mindig a legszebb és legfontosabb infrastruktúra, de az ország élvezhető, biztonságos bejárásához ettől még szükséges az egyes járművek szerinti, ember általi épített környezet folyamatos fejlesztése is. Hiszen kellenek tiszta és rendezett turistaházak, ahol a barangoló turista bármikor megpihenhet, valamint nem keréktépő, kátyús és (szerviz) állomásokkal ellátott kerékpárutak, nyitott és barátságos kikötők, a lovaknak is felüdülést jelentő lovardák és bekötő helyek. A Bejárható Magyarország Program keretében a természetet kímélő módon, de egyre több túrázót befogadni képes, jó minőségű és összefüggő hálózat épül ki, amely egyben rákapcsolódik a nagy nemzetközi túraútvonalakra. A BMP keretbe foglalja és egységesen teszi értelmezhetővé az államilag támogatott számtalan fejlesztést, és segíti az egyes civil és szakmai kezdeményezéseket a túra infrastruktúra fejlesztése érdekében, valamint gondoskodik ezen – alapvetően állami – infrastruktúra hatékony üzemeltetéséről és karbantartásáról. Csak példaszerűen érdemes számba venni, hogy a turista utak felmérése 990 millióba, a jelzések újrafestése 50 millióba került az elmúlt időszakban. Az infrastruktúra – például a kisvasutak, erdei kerékpárutak – felmérésére 150 millió forintot fordítottak. 1,6 milliárd forint a költségvetése a szilvásváradai lovas központnak, a

hozzá kapcsolódó Szalajka-völgyi turista központtal együtt.¹² Végezetül 1904/2014 (XII.5.) szám alatt kiadásra került a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Programmal kapcsolatos intézkedésekről szóló kormányhatározat.

8. Turisztikai termékfejlesztés

A mindenki számára szükséges turisztikai termékfejlesztés sikerességét sokféle tényező állapítja meg. Ezek közül kiemelkedik az, mely valós piaci információkon alapszik, illetve, azok melyek a központi kormányzatok döntésein nyugszik. „Az alapelvek figyelembevételével megkülönböztető, innovatív és autentikus turisztikai kínálat jöhet lére, ami a fő vonzerők mellett az ehhez kapcsolódó klasztereket, szolgáltatási struktúrát foglalja magában.”¹³

A termékfejlesztés területén kiemelt jelentőséggel bír az egyes szolgáltatások folyamatos minőségbiztosítása, a hálózatok szervezése, ahol a közigazgatásnak támogatnia kell a TDM és a Leader szervezetek, valamint a civil- szakmai szervezetek a korábbinál hatékonyabb együttműködését.

Az a következő időszak feladata, hogy a BMP olyan védjeggyé váljon, ami a társadalom széles rétegei számára ad garanciát és kedvet Magyarországon belüli természetjárásra akármelyik jármódban, biztatóak e tekintetben az olyan előképek, mint a korábbi Pegazus program a lovas túrázás területén, vagy a gyalogos (Kinizsi 100, Gerecse 50), kerékpáros vagy éppen vitorlás túrák töretlenül növekvő népszerűsége.

9. Általános kommunikáció – népszerűsítés

A bejárható Magyarország Program jó alkalom arra, hogy a természetben járók ne csak a jó és szép élményeiket osszák meg, hanem azokról a jelenségekről is írjanak, amik bosszantják őket és alapvetően közigazgatási intézkedést igényelnek. Így különösen helye lehet „ökobejelentésnek”, mikor nyilvánvalóan életszerűtlen szabályozással találkozunk, a térképi jelöléshez képest akadályra, veszélyre illegális személtlerakóra hívja fel a figyelmet, és még folytathatnák a sort. A lényeg, hogy BMP mozgalom jellegét kihasználva legyen visszacsatolás a terepről és azoktól, akikért a program van, a természetet járóktól.

---

¹²2014. február 19 (forrás: MTI)

http://www.turizmusonline.hu/kozlekedes/cikk/kenuval_vagy_loval_jarna_be_magyarorszagot

¹³ Turisztikai termékfejlesztés – Az ETC – UNWTO Handbook on Tourism Product Development című kézikönyve alapján összeállította: Sulyok Judit

[http://itthon.hu/documents/28123/5659433/TB2013\(1\)_sulyok_41-44.pdf/140ea0b7-5277-4ec9-82b9-b1356426530b](http://itthon.hu/documents/28123/5659433/TB2013(1)_sulyok_41-44.pdf/140ea0b7-5277-4ec9-82b9-b1356426530b) Letöltés ideje: 2014. 06. 29.

A program célja az, hogy összekapcsolódjanak az egyes lehetőségek: elindulni lovon kirándulni, de biztosítani azt is, hogy legyen hol megszállni, esetleg kerékpárra váltani, avagy vízre szállni. Bízunk abban, hogy kölcsönös elismerésen alapuló, konstruktív együttműködés alakul ki az érintett turisztikai szolgáltatók, önkormányzatok, intézmények között. Több figyelmet kapnak az örökségi értékek, természetvédelem. A fenntartható turizmus elveinek megfelelően hasznosul gazdag természeti és épített örökségünk, hagyományaink továbbélnak, kultúránk fejlődik, értékeink száma gyarapszik. Előnyt jelent azon önkormányzatoknak, turisztikai vállalkozóknak, helyi termelőknek és szolgáltatóknak, amelyek az egyes útvonalak mentén találhatóak, mert a megnövekedett turisztikai forgalom miatt növekszik a kereslet a szolgáltatásaik iránt. A hazai termelők és szolgáltatók bevonásának köszönhetően élénkíti a gazdagságot, továbbá bekapcsol eddig a perifériás területeket is, amelyek így ismertebbé válnak.¹⁴

Elvárás, hogy a nevelési-oktatási program, a hozzá kapcsolódó szolgáltatások, a kipróbáló iskolák tapasztalatai a lehető legtöbb köznevelési intézményben váljanak ismertté, a legkülönbözőbb kommunikációs programokon, eseményeken keresztül kerüljenek népszerűsítésre, hogy a közoktatási szolgáltatást igénybevevő diákokon keresztül a program és a programmal elérni kívánt cél eljusson minden célcsoporthoz és a népszerűsítő kampányokon keresztül ők is aktív részesei lehessenek annak. Döntő jelentőségű, hogy a diákokon keresztül az idősebb generáció is bevonásra kerüljön.

A fentiek szellemében készült el a BMP teljes arculata, a minden szabadságfokot, az ott létrejött híreket befogadni képes honlap, valamint azzal, hogy a Turista Magazinban külön-külön rovatban jelennek meg az egyes jármódok immár a BMP-nek saját nyomtató média áll rendelkezésre.

10. 2014-2020-as tervezés- fejlesztések támogatása

A kormányhatározat nyomán már számos EU-s fejlesztési forrás célrendszerében megjelent 2012/2013-ban a BMP. Ehhez képest a 2014-2020-as időszak tervezési dokumentumaiban is rendre megjeleni a Bejárható Magyarország Program, ezek közül is kiemelten a turisztikai fejlesztési területet, valamint az emberi erőforrás fejlesztési területen mind a képzésben, mind az infrastruktúra területén. Az Európai Unió 2014-es politikai naptára, valamint Magyarországon a kormányzati feladat megosztás véglegesződése szerint előreláthatólag 2014. utolsó negyedében láthatjuk tisztán, hogy a BMP-vel milyen szervezetnek, milyen forrás és pontosan milyen feltételekkel lesz módja foglalkozni.

---

¹⁴ Turista magazin 2014. február – A természetjárás mindenkié – interjú Balatoni Mónikával, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárával

Önellenőrző kérdések:

1. Sorolja fel mind a 10 szokásmódot!
2. Írja le a BMP közigazgatási megközelítését!
3. Mi a www.ttrmap.hu, és mit tud róla?
4. Mit tud a EuropeMobility-ról?
5. Mik a Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program céljai?

II. Zárótesztkérdések

1. Sorolja fel a Magyary Zoltán Program igénypontjait!

1. Program
2. Teljes körű
3. Érthető
4. Megszólító
5. Értéktartalmú
6. Meghatározott fő célja a „hatékony nemzeti közigazgatás”
7. Négy beavatkozási területe van
8. Befogadó
9. Feladat-megközelítése

2. Fejtse ki az első igénypontot!

Program: az MP nem merev terv, hanem meghatározott fogalmi keretben, azaz nem parttalanul, de dinamikus rugalmassággal évente leköveti az intézkedéseket, összeveti a tervet a ténnyel, és értékkel, új feladatokat tűz

3. Fejtse ki az érték tartalmiságot!

Értéktartalmú: az MP nem pusztán az igazgatás-szervezés technikai megoldásaira épít, hanem olyan értékekre, hagyományokra – mint maga a névadó, Magyary Zoltán életpályája –, amelyek az általános szabályokat felerősíthetik, illetve leronthatják, valamint a jó közigazgatást magát is értékteremtő folyamatként határozzák meg, amely egyben egy nagyobb egész, a Jó Állam, egy sikeres nemzet kibontakozásának része;

4. Tisztázza a Bejárható Magyarország Program „Program” és „Keretprogram” kifejezéseket és a különböző használatuk indokolását!

A Bejárható Magyarország Program (a továbbiakban: BMP) illetve Keretprogram írásban kifejtve első ízben a Magyary Program, 12.0 közigazgatási fejlesztési stratégiában jelent meg 2012. augusztus 31-én. Az elején érdemes tisztázni a „Program” és „Keretprogram” vegyes szóhasználatot. A BMP önmagában egy több ágazatot érintő, sajátlogika szerint kialakított feladat-rendszerrel rendelkező program. Amiért mégis esetileg indokolt a keretprogram szóhasználat, mert az egyes ágazatok (pld: turisztikai fejlesztési program, NAT- Nemzet Alaptanterv) és jármódok (pld: Kincsem – Nemzeti Lovas Program, Festetics György Program a magyar vitorlázás fejlődéséért) saját programjaihoz

illeszkedő és azokban feltűnni szándékozó volta miatt az érdemi hatását akkor tudja elérni, ha ezekben az ágazati, civil és szövetségi aktivitásokban ténylegesen beépül és végrehajtásra kerül. Azaz a cél nem egy doktriner központ program erőltetése, hanem az 5 jármód és a 10 szabadságfok logikának és az ebben rejlő szinergiának a felismertetése. A Magyary Program átfogó feladatok között tárgyalja az államszervezet kezdeményező kommunikációját, mint elvárást. Ezek közül több példát említ, amelyek egy aktivista, de a társadalmi szöveték belső szabályait tiszteltben tartó állam önképét vetíti elénk, ezek egyike a Bejárható Magyarország Program és annak az állam, közigazgatás által megvalósuló támogatása.

5. Fejtse ki a Magyary Program lényegét (tömören)!

„Aki szenvedélyes szeretettel a természetet járja, gyakran az államot, a maga szabályaival inkább gyarló, bosszantó akadálynak érzi és nem elsősorban segítséget vár tőle. Ugyanakkor jól látható módon Magyarországot földrajzi, (köz)biztonsági és ingatlanhasználati viszonyai különösen képessé teszik arra, hogy meghatározott szabadtéri sportok tekintetében az egyik legnagyobb vonzerő és lehetőség a szabad barangolás, nagy térségek korlátozásmentes, élvezhető, szakaszolható bejárásának lehetősége biztosítva legyen. A „Bejárható Magyarország” programja ebből, és abból a felismerésből fakad, hogy 5 járásmód esetében a fent írt lehetőség kiaknázáshoz szükséges fejlesztések azonos szerkezetben, ezért igen hatékonyan valósíthatók meg. Az öt számba vett járásmód: gyalog, kerékpárral, lóval, vitorlással, túrakenuval. Ehhez képest a kormány kellő távolságtartással, de szervezéssel (az állami közlekedési és turisztikai cégek szerepvállalása), jogszabályalkotással (erdőtörvény, NAT) és célzott forrásokkal, infrastrukturális fejlesztésekkel – és a lovaglás, valamint a gyalogos és kerékpáros fejlesztések esetében miniszterelnöki megbízottak kinevezésével – támogatja, hogy Magyarország egyre jobb bejárhatósága a több százezer honfi társunk számára okozzon egyre nagyobb örömet, és emellett a turizmus, az érintett iparágak (hajós-, lovas-klaszter) is jelentős erőforrást találjanak ebben a programban és új megközelítésben.”

6. Magyarország Alaptörvényében is kiemelt jelentőséget kap a természet védelme. Miért fontos ez a BMP szempontjából!

A BMP szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy a korábbinál még hangsúlyosabb a természet védelme, az azt károsító behatások elleni hatékony fellépés. Hangsúlyos az a megközelítés, hogy a földek és erdők esetében a tulajdonossal szemben milyen külön elvárásokat támaszt az alkotmányozó, ezen logika mentén épülhet fel a tényleges

bejárhatóságot lehetővé tevő és a használat szabályait pontosan leíró normaalkotás, gyakorlat.

7. „XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

Hogyan értelmezi a *társadalmi felelősséget*?

Az Alaptörvény az alkotmányos tulajdonvédelem „alanyi jogát”, tehát a XIII. cikket lényegében változatlanul hagyta – korábbi szabályozások alapján. A *társadalmi felelősség* Alaptörvényben való kimondását támogató és fontos lépésként értékelhetjük, ami kifejezetten illeszkedik az Alkotmánybíróság korábbi tulajdonvédelmi gyakorlatába. A XIII. cikk szabályai szerint a tulajdonjog „szent”, értékes jogintézmény. A tulajdonhoz kapcsolódó társadalmi felelősség kapcsán megemlíthetjük, hogy az európai alkotmányok is tartalmazzák a tulajdon szociális kötöttségére vonatkozó valamilyen rendelkezést. „Tehát a társadalmi felelősség alkotmányjogi elve a polgári jog szempontjából a dologhoz kapcsolódó köz(teherként) realizálódik”.

Szintén a tulajdon védelme és annak tiszteletben tartása mellett kell azon új alkotmányos elvárásról gondoskodni, hogy a tulajdonnal kapcsolatos társadalmi felelősség, pontosan milyen módon kerül értelmezésre, hiszen ez adott esetben a természet védelmén és a rendeltetésszerű használaton túl meghatározott keretek között a társadalmi hozzáférést is eredményezheti.

8. Az adott szakterület, sportág illetve jármód fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízottak, sportági szövetség milyen fejlesztési koncepciókban állapodtak ?

- A természetjáró és kerékpáros turizmus, úthálózat és közlekedési fejlesztési koncepcióról szóló 1364/2011 (XI.8) Korm. határozat,
- A Kincsem Nemzeti Lovas Programban meghatározott feladatokról és a kiemelt feladatok végrehajtásához szükséges intézkedésekről szóló 1061/2012. (III. 12.) Korm. határozat.
- Festetics György Program, a magyar vitorlázás fejlesztéséért.

9. Soroljon fel 5 együttműködési pontot, melyben a Bejárható Magyarország együttműködési megállapodásában állapodtak meg kölcsönösen a felek!

- a) oktatás, nevelési program kidolgozása, így különösen megjelenítése a Nemzeti Alaptantervben és a tankönyvekben, pedagógia programokban,
- b) pedagógus továbbképzés, túravezetői képzés,
- c) digitális szabadidő térkép, ennek részeként egységes turistatájékoztató jelkép-, tábla- és minőségbiztosítási rendszer,
- d) közös kedvezményrendszert is kiszolgáló kártyarendszer a Nemzeti Egységes Kártya rendszer részeként,
- e) jármódonként a hazai ipart és hagyományokat támogató klaszterek létrehívása által a magyar termékek előállításának támogatása,
- f) közös fellépés a magyar turisztika termékek fejlesztése és népszerűsítése során
- g) több jármód által is használható infrastruktúrák fejlesztése.

10. Fejtse ki a BMP és az oktatás-nevelés kapcsolatát!

A Kormány a keretprogramhoz kapcsolódóan a 1184/2013. (IV.9.) határozatában egyrészt általában támogatta a kezdeményező szerződésben írt programot úgy általában, és ennek nyomán a program önfejlődésének is teret engedett. Másrészt felhívta az érintett minisztert, hogy végezze el a *„Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program”* előkészítését, azaz egy olyan, a köznevelési intézmények által választható és a gyakorlatban bevezethető pedagógiai koncepció kimunkálását, amely *„az egészséges életmódra nevelést, a szabadidő aktív, testmozgással járó természetben megvalósuló formáit, hazánk természeti es kulturális örökségének, épített kincseinek megismerését, ökoturisztikai szemléletű bemutatását, közvetetten a hazai turizmus népszerűsítését célozza”*. A kormányhatározat nem fogalmazza meg explicit formában, hogy milyen időtávon mennyi iskola életét kellene, hogy „átitassa” a Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program. A stratégiai cél nyilvánvalóan az, hogy azok az értékek, melyek köré a Bejárható Magyarország keretprogram szerveződik, az iskola közvetítésével – nem központilag elrendelve, hanem a józan belátás alapján, az intézmény döntése alapján – minél több gyermek, tanuló értékrendjébe, életvezetésébe épüljenek be. Így érhető el az a hosszú távú cél, hogy a természetjárás (a jó értelemben vett hazai „kulturális fogyasztás”) a fiatal felnőtt korba lépő diákok életmódjának integráns részévé váljon, végső soron a magyar kulturális kincsek társas felfedezésében rejülő élményszerzés, mint közösségépítő és identitáserősítő energia hasznosuljon.

A 2014-2020-as tervezés jelenlegi stádiumában nem rögzíthető pontosan, hogy a BMP hol és miképpen, milyen források mellérendelésével jelenik meg, de a kormánydöntés nyomán a NAT-ba bekerült a BMO és sorra bontakoznak ki az egyes szabadságfokok mentén a fejlesztések, és egyre gyakoribb hivatkozási pont az egyes kormányzati intézkedések során a fenti kormányhatározat nyomán a BMP.

11. Hogyan illeszkedik a NAT-ba a BMP?

A kerettantervekbe szervesen beépült az a fejlesztési terület, amelyet a BMP is megjelenít, így:

- 3-5. évfolyamon a Nemzeti Lovaskultúra,
- 3-4. és 5-6. évfolyamon a Bringa Akadémia,
- 5-8. évfolyamon a Bejárható Magyarország, a kajak-kenu – vízi jártasság ismeretek, a vitorlázás – vadvízi ismeretek tantárgyi kerettantervek választhatók a szabadon felhasználható órakeretek terhére

12. Sorolja fel mind a 10 szakásmódot!

célszerű jogi szabályozás és jogalkalmazás
magyar gyártást támogató klaszterek
tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszer
kártya- és kedvezményrendszer
oktatás-nevelés (NAT) – tartalomfejlesztés
szakemberképzés
infrastruktúra- fejlesztés
turisztikai termékfejlesztés
általános kommunikáció – népszerűsítés
2014-2020-as tervezés

13. Mondjon példát a kártya- és kedvezményrendszerrel!

Az új Természetjáró Kártya, Magyar Vitorlás Kártya

14. Mit tud a klaszterrendszerőről?

Annak érdekében, hogy a hazai ipar ezen meg tudjon állni saját lábakon, és ne engedjen a nagy nemzetközi gyártók erős piaci nyomásának, fontos, hogy el tudják érni az állam központi támogatási forrásait. Ennek legmegfelelőbb eszköze, ha országosan klaszterbe szerveződnek. Ezen lovas, kerékpáros, vitorlás. klasztereken keresztül képesek lesznek közösen megszervezni megjelenésüket, (rendezvények, média) hozzáférni a gazdaság fejlesztési forrásaihoz. A BMP keretében mód van arra is, hogy a klaszterek szervezése és megalakulása gyorsan megtörténjen, és a már működő szakágak segítséget kapjanak ahhoz, hogy eredményesen ériék el a forrásaikat, valamint kellően hatékony legyen a piaci fellépésük

15. Írja le mit tud a tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszerőről! (www.ttrmap.hu)

A tájékoztatás és tájékozódás mindig a legfontosabb szerepet tölti be a túrázás során, ugyanis az ember sosem lehet elég felkészült. Ezt hivatottak a következő alkalmazások, információs lehetőségek szolgálni:

A magyarországi www.ttrmap.hu a magyar természetjárók térinformatikai oldala. Az oldal még fejlesztés alatt, de hamarosan elkészül. Egyelőre csak pecsételő helyeket lehet keresni az oldalon és gyalogtúrák kirándulási kiinduló pontokat. A TTR rendszerhez illeszkedik a 2014 őszére szintén elkészülő Magyarország Digitális Szabadidő Közműtérképe. A fenti fejlesztések nyomán mind az 5 jármódban a teljes releváns infrastruktúrát leíró, a közösségi közlekedésről, terepadottságokról, időjárásról és egyéni beszámolókról tájékoztató oldal áll majd rendelkezésre, amely nem pusztán leíró és tájékoztató hírportál lesz, hanem aktív tervezési eszköz és egyfajta közösség szervező felület is.

16. Írja le mit tud a tájékoztatás – digitális szabadidő térkép és jelrendszerőről! (EuropeMobility)

A turisztikai útvonalak jelzés- és táblázási rendszerének kialakítása mellett szükséges a hálózati elemek járhatóságának biztosítása, egységes nyilvántartása és a szervezet, mely mindezt átfogóan koordinálja. EuropeMobility rendszer jó gyakorlata a különféle érintett szereplők széles körének bevonásával épülő szervezet, melyhez a megfelelő formát kell kiválasztani magyarországi viszonyokra alkalmazva. A rendszer nyitott, azaz a kritériumok teljesítése esetén helyi kezdeményezésre további minősített turisztikai útvonalak hozhatók be. Az útvonalak eme jellegű számozását, minősítését szakmai szervezet/bizottság kell, hogy végezze útvonalanként.

17. Mit tud a Nemzeti Egységes Kártya rendszerről?

A kedvezményrendszer BMP kártya-család kibocsátása által működik, nevezetesen a Nemzeti Egységes Kártya rendszer (ami egyben a kártya kibocsátás mögé állami minőségbiztosítást is ad) keretében megjelennek sorban az egyes járművekhez kapcsolódó kártyák, mivel nagyon sokan több járművet űznek rendszeresen, így a kedvezményrendszer átjárható.

A jól működő és hiteles kártya-rendszer befogadja, azon igazolványokat is, amelyekkel a természetjáráshoz kapcsolódó fontos jogosultságokat lehet igazolni (jelfestő, túravezető), továbbá alkalmas arra is, hogy azokon egyes hatósági bejegyzéseket is hordozzon (sportorvosi, versenyengedély). Összegezve, a Bejárható Magyarország kártyák magukba olvasztanak számos kártyát, és teszik lehetővé a szolgáltatások, jogosultságok széles köréhez való hozzájárulását. Tervezik még további kártyák kibocsátását, mint például a Lovas Kártya és a Természetjáró Kártya kialakítása is a közeljövőben kivitelezendő.

18. Mik a Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program céljai?

Cél az, hogy komplex tartalmi és módszertani fejlesztések valósuljanak meg, amelyek egyidejűleg támogatják a Kormányzat egészségmegőrzést és javítást célzó intézkedéseit valamint a köznevelési törvényben és a Nemzeti Alaptantervben is megfogalmazott alapelveket, nevelési célokat, ezek közül is különösen a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelését, a hazafias nevelést, a fenntarthatóságra és a környezettudatosságra nevelést.

19. Melyik Kormányhatározattal nyilvánította ki a kormány az elkötelezettségét a program összehangolásával kapcsolatban?

1184/2013. (IV.9.) sz. kormányhatározat a Bejárható Magyarország Keretprogramról

20. Kiknek a bekapcsolását igénylik a BMP nevelési-oktatási program speciális ismeretei és tevékenységei?

A tervezett Bejárható Magyarország nevelési-oktatási program a köznevelési rendszeren kívüli szolgáltatók, szakmai és civilszervezetek köznevelési rendszerbe történő bekapcsolását is igényli a speciális ismeretek és tevékenységek tekintetében

V. Fogalomtár

Fogalom	Jelentés
5 jármód	gyaloglás, lovaglás, kerékpározás, vitorlázás, túrakenuzás
BMP	Bejárható Magyarország Program, fő célja az egészséges életmódra nevelés, az igény megteremtése a szabadidő hasznos eltöltésére, valamint a hazai turizmus fejlesztése
Digitális taneszközök	<ul style="list-style-type: none"> • hordozó, publikáló eszközök: <ul style="list-style-type: none"> ◦ digitális tartalmakat közvetítő tömegtároló eszközök (pl.: CD-n, DVD-n közreadott tartalmak) ▪ a fentiekben megjelenített digitális tartalmak: tananyagok, segédanyagok, mérési-értékelési rendszerek, módszertani és felhasználói útmutatók
EuropeMobility:	Kiemelt, számozott nemzetközi és nemzeti útvonalak (EuropeMobility) kiegészítő jelzései (felfestéskor csak útpajzs alapszín+útszám)
Igéypontok	egyfajta közigazgatás/szervezetfejlesztési know-how, amely más országokban és más területeken is alkalmazható – 9 igénypont található a Magyar Programban
Jel	Önmagán túlmutató, érzékszerveinkkel felfogható tárgy vagy jelenség, amelyet értelmezni tudunk (dekódolhatunk)
Jelrendszer	azonos minőségű és funkciójú jelek csoportja - maguk a csoportok is szabályok szerint alakulnak ki - maguk a jelek fogják közléssé formálni
Klaszter	Az angol cluster szó magyar fonetikus megfelelője. Olyan cégek gazdasági hálózata, amelyek ugyanabban az ágazatban (előállítók, szállítók, kutatók, szolgáltatók) dolgoznak, illetve azonos ágazatokat fognak össze (Kereskedelmi és Iparkamarák).
Magyary Program	a 2010-es parlamenti választások után megalakult

	kormány a magyar állam teljes körű közigazgatási megújítását célul tűző tervének elvi és cselekvési kerete egyben.
Négy beavatkozási terület	szervezet – feladat – eljárás – személyzet
Nevelési-oktatási program	„A nevelési-oktatási program a nevelés-oktatás megtervezését-megszervezését segítő, a Nat-ban és egy adott kerettantervben kitűzött nevelési-oktatási célok elérését, tartalmi elemek feldolgozását lehetővé tévő, egy adott pedagógiai koncepció alapján kidolgozott hét elemű rendszer, amely minimálisan egy-egy tantárgyra, egy vagy több műveltségi területre, vagy pedagógiai szakaszra terjed ki.” - Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 6. §-a határozza meg.
Reintegráció	helyreállítás, visszaállítás, visszahelyezés
Ökobejelentés	2011. január 15-étől hatályos 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről előírásai és fogalom-meghatározásai alapján kell bejelenteni a légszennyező pontforrást. A jogszabály 2. Értelmező rendelkezések szakaszában olvashatjuk, hogy „légszennyező pontforrás: az a levegőterhelést okozó forrás, amelynél a légszennyező anyag kibocsátási jellemzői méréssel vagy műszaki számítással egyértelműen meghatározhatók”. A mérés alatt természetesen akkreditált mérőszervezet által elvégzett, szabványos mérést kell érteni.
Turisztikai termék	= vonzerő + „csomagolás” + ár + elérhetőség (elosztás). Olyan anyagi termékek és szolgáltatások halmaza, melyet a turista utazása során és a célterületen történő tartózkodása idején igénybe vesz, vagy elfogyaszt. A vevő „válogatja össze"! Sok elemből tevődik össze: attrakció, közlekedés, szálláshely, program...

VI. Jogszabály – irodalomjegyzék

1. Magyarország Alaptörvénye 2011. április 25.
2. 1184/2013. (IV.9.) sz. kormányhatározat a Bejárható Magyarország Keretprogramról
3. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 7/2014. (I.17.) Korm.rendelet
4. A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet